

Baš kao i hardver, softver je dio računala kojeg treba platiti. Često je skup pa mnogi ljudi koriste onaj piratski, dok savjesniji plate ono što im nužno treba, a za ostale potrebe se okreću besplatnim programima koji su im dovoljno dobri. Mi smo pokušali skupiti besplatne programe koji su potrebni većini korisnika, odmah nakon instalacije Windowsa...

26 veličanstvenih

Piše:
DRAGAN KOVAČ

Kupili ste novo računalo, instalirali Windowse (ili ste ih već dobili s računalom) i što sad? Treba nekako surfati, čitati *e-mail*, puštati glazbu, razgovarati s prijateljima, pregledavati dokumente koje ćete skinuti s Interneta... Tu i tamo željet ćete pogledati ili obraditi koju fotografiju, snimiti kakav CD ili pogledati film, a sve u sigurnosti da vas neće napasti neki od malicioznih programa kao što su virusi, *spyware* i drugi programi koji koriste rupe u operacijskim sustavima te upadaju na vaše računalo dok vi bezbrižno surfate Internetom. Dobro bi vam došao i kakav program za pisanje, neki tablični kalkulator...

Neke od programa te namjene već dobijete s Windowsima. Tako možete (prilično nesigurno, istina) surfati Internet Explorerom, za *e-mail* će se pobrinuti Outlook Express, CD možete snimiti i iz Windowsa (jako na prilično trapav način), a i fotografije možete pregledavati ugrađenim preglednikom. Do njihove obrade ćete, istina, doći malo teže.

Mi vam zato nudimo dvadeset i šest posve besplatnih programa koji su pogodni za instalaciju na "čiste" Windowse. Da ne biste krivo shvatili, možete ih instalirati bilo kada, no mi smo ih skupili u komplet uz čiju pomoć možete (osim Windowsa koje svakako morate platiti) imati sustav posve sposoban za većinu zadaća koje se od njega očekuju, a koristeći potpuno besplatne programe! Ako ste profić koji od računala živi jer na njemu zarađuje novce, vjerojatno vas ovaj tekst

ne zanima, no možda i vi možete smanjiti troškove koristeći besplatne programe. Svi drugi će mu se vjerojatno razveseliti. Možda niste ni znali koliko ima besplatnih programa koji mogu u potpunosti zamijeniti komercijalne konkurente (Faststoneov Image Viewer, OpenOffice.org, Paint.NET samo su neki od njih). Preporučamo da iskoristite ono što vam se nudi i prestanete plaćati (ili krasti) ono što vam zapravo i ne treba. Možda će vam baš neki od ovdje dostupnih besplatnih programa olakšati život i uštedjeti nešto novca. Sve ovdje spomenute programe možete pronaći na Enterovom DVD u kategoriji "Novi programi".

OpenOffice.org 2.0 je najbolji besplatni uredski paket

>> Što znači "besplatan"

Smije se koristiti, ali ne i posjedovati

Kad je program *freeware*, to znači da se on smije besplatno koristiti. Ne morate nikada za njega platiti, možete ga koristiti za što god hoćete, ali ga ne smijete mijenjati ni prodavati, osim ako licenca ne kaže drukčije. Naime, neki programi imaju malo modificiranu licencu koja kaže da da ih smijete besplatno koristiti samo u nekomercijalne svrhe (znači da od njih ništa ne zarađujete), inače ih morate platiti. Zato uvijek pročitajte uvjete licence koji će vam se ponuditi tijekom instalacije programa. ●

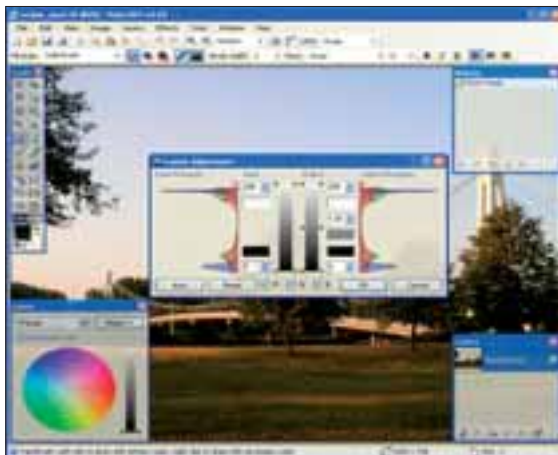
>> Što instalirati

Nemojte "grlom u jagode"

Iako svi programi iz ovog teksta zvuče privlačno, nemojte ih sve instalirati. Čak 26 novih programa predstavljaju teret za svaki operacijski sustav na kojem su instalirani pa nema smisla sve ih stavljati ukoliko ih nećete koristiti. Preporučamo posjet web-stranicama proizvođača prije no što se odlučite na instalaciju većeg broja programa, osim kao niste sigurni da vam određeni program baš treba. ●

PREGLEDNICI, GRAFIKA, MULTIMEDIJA

Najveća kategorija nosi sve programe koji se u nekom kontekstu mogu nazvati multimedijalnim, pa čak i preglednike slika te program za snimanje CD-a. Svatko ponekad voli pogledati film na računalo, kopirati neki DVD (recimo u svrhu izrade zaštitne kopije), urediti neku sliku ili pustiti glazbu programom koji je za to najbolji. Tako se u ovih jedanaest programa mogu pronaći programi za zvuk (Winamp, Audacity), video (Media Player Classic), ali i drugi preglednici i programi za obradu slike (Paint.NET).

Paint.NET je možda i ponajbolji besplatni editor slika

URED

Najvažniji program u svakoj radnoj okolini je takozvani paket uredskih programa. On je valjda u 95% slučajeva Microsoftov Office. Na prvom mjestu od besplatnih alternativa je OpenOffice.org koji je u verziji 2.0 zaista moćan, dolazi na hrvatskom jeziku, ali je malo i mušičav (primjerice, kod napredne instalacije). Također bismo izdvojili i sjajan kalendar - Rainlendar.

Rainlendar je prekrasan kalendar koji se dobro uklapa u svaki desktop

INTERNET

Ponekad se računalo kupi samo radi surfanja Internetom te razmjene poruka *e-mailom*. I sami Windowsi sadrže programe kojima se to može raditi, no mi ipak preporučamo malo "pojačati" alate s kojima radite. Možda će vam osim surfanja (Avant Browser, Firefox, Opera) i čitanja *e-maila* (Thunderbird) dobro doći i kontrola ADSL prometa, program za telefoniranje preko Interneta ili IM program za brzu razmjenu poruka? Sve imate u ovoj kategoriji.

Skype je najbolji program za telefoniranje preko Interneta

SIGURNOST

Na kraju je tu i najmanja, ali nipošto i najmanje važna kategorija posvećena sigurnosti. Bilo da je riječ o detektoru *spywarea* (Ad-Aware), antivirusnom programu (Avast) ili vatrozidu (ZoneAlarm), ovdje ćete pronaći sve što vam treba da se zaštitite tijekom boravka na Internetu.

ZoneAlarm možda nije najbolji, ali je najpristupačniji i najpopularniji vatrozid

>> 26 besplatnih programa

Adobe Reader 7.0.8

Preglednik PDF dokumenata, program kojeg jednostavno morate imati

Audacity 1.2.4b

Jedan od ponajboljih besplatnih editora zvučnih zapisa

CDBurner XP Pro 3.0.116

Ako vam je Nero preskup za ono što nudi, pokušajte s besplatnom alternativom

DVD Shrink 3.2.0.15

U slučaju da trebate napraviti kopiju filmskog DVD-a, možete to učiniti ovim programom

Exact Audio Copy 0.95b4

Najkvalitetniji program za "skidanje" glazbe s audio CD-a

FastStone Image Viewer 2.5

Vjerojatno najkvalitetniji besplatni preglednik slika

ffdShow 2006-05-26

Najbolji filter za postprocesiranje koji se zna nositi s DivX-om, Xvidom i sličnim formatima

Lame 3.96.1

Megapopularan kodek za kodiranje glazbe u format MP3

Media Player Classic 6.4.9.0

Jako dobar multimedijски player, najviše se koristi za gledanje filmova

Paint.NET 2.63

Vrlo ugodan i nenametljiv, a sasvim dovoljno moćan program za obradu slika

Winamp 5.23

Najbolji multimedijски preglednik. Naglasak je na glazbi, no može poslužiti i za prikaz videodatoteka

Avant Browser 10.2 build 52

Ponajbolje okruženje za Internet Explorer - više mu se praktično nema što dodati

ICQ 5.1

Program za brzu razmjenu poruka preko Interneta s vremenom je postao i mnogo više od toga

MAXadsl - Provjera prometa 0.7.2

Provjerite koliko ste MaxADSL prometa "potrošili" bez posjećivanja korisničke stranice

Mozilla Firefox 1.5.0.4

Po mnogima najbolji web-preglednik uopće, pogotovo ako ga proširite dodacima

Mozilla Thunderbird 1.5.0.4

Sjajan e-mail klijent kojeg mogu koristiti i početnici i napredni korisnici

OnLine Brojač 7.0

Ako se još spajate na Internet putem modema, ovaj program dat će vam uvid u količinu potrošenog novca

Opera 9.0

Najnovija verzija iznimno kvalitetnog web-preglednika koji ima velik broj poklonika

Skype 2.5

Telefonirajte preko Interneta za male novce ili čak potpuno besplatno

7-Zip 4.42

Besplatan alat za komprimiranje datoteka s dosta naprednih mogućnosti

ConTEXT 0.98.3

Vrlo moćan tekstualni editor, sjajna zamjena za Notepad

OpenOffice.org 2.0

Najpoznatiji i najkvalitetniji besplatni skup uredskih alata (procesor teksta, tablični kalkulator...)

Rainlendar 0.22.1

Lijep kalendar na desktopu koristit će svima, a ne samo onima koji rade u uredu

Ad-Aware SE Personal 1.06

Lako uklonite crve i druge napasnike s vašeg računala

avast! 4 Home

Osigurajte se od virusnih napasti ovim sjajnim besplatnim antivirusnim programom

ZoneAlarm 6.5.700

Vatrozid namijenjen kućnim korisnicima obranit će vas od napada s Interneta